

Dr Maria Hajkiewicz-Górecka
Instytut Finansów WSUiB

Ekspertyza nr 294
IP-103 G2

Opinia o projekcie budżetu na rok 2004

w części 20 – Gospodarka

Konkluzje

Dochody budżetowe w części 20 – *Gospodarka* zostały zaplanowane na 2004 r. zbyt ostrożnie.

Wydatki budżetowe na gospodarkę zaplanowano z umiarem, pozytywnego odnotowania wymaga zwiększenie wydatków na promocję eksportu. Wątpliwości budzi planowane zwiększenie zatrudnienia w resorcie i wydatki inwestycyjne na prace budowlano-modernizacyjne w centrali ministerstwa.

Ocena szczegółowa

Budżet w części 20 – *Gospodarka* obejmuje 8 działów klasyfikacji budżetowej:

100 – Górnictwo i kopalnictwo – dochody i wydatki,

150 – Przetwórstwo przemysłowe – dochody i wydatki,

500 – Handel – dochody i wydatki,

720 – Informatyka – wydatki,

750 – Administracja publiczna – dochody i wydatki,

752 – Obrona narodowa – dochody i wydatki,

754 – Bezpieczeństwo publiczne i ochrona przeciwpożarowa – wydatki,

900 – Gospodarka komunalna i ochrona środowiska – wydatki.

Dysponentem części 20 budżetu państwa w 2004 r. jest Minister Gospodarki, Pracy i Polityki Społecznej, podlega mu jeden dysponent III stopnia – Ośrodek Studiów Wschodnich w Warszawie, pięć gospodarstw pomocniczych i siedem zakładów budżetowych.

Dochody budżetowe na 2004 r. w części 20 – *Gospodarka* zaplanowano w wysokości 31 806 tys. zł, tj. o 4,5% powyżej budżetu na 2003 r., ale o 14,3% poniżej przewidywanego wykonania tego budżetu. W świetle analizy wykonania planowanych dochodów w latach poprzednich – w 2001 r. przekroczenie planu o 32,8%, w 2002 r. – o 52,9%, przewidywane w 2002 r. – o 21,9% można stwierdzić, że prognoza dochodów budżetowych na 2004 r. jest zbyt ostrożna. Dotyczy to w szczególności dochodów w dziale 750 „Administracja publiczna”, które na 2004 r. zaplanowano na poziomie 84,9% przewidywanego wykonania w 2003 r., w 2002 r. wskaźnik wykonania planu wyniósł 160,0%, w 2001 r. – 359,9%. Należy przy tym nadmienić, że dochody budżetowe w dziale 750 dominują w dochodach części 20 – 74,8% wykonanie 2001 r., 78,3% wykonanie 2002 r., 75,9% przewidywane wykonanie w 2003 r., 75,2% plan na 2004 r.

Udział dochodów budżetowych w części 20 – *Gospodarka* w dochodach ogółem budżetu państwa wynosił 0,019% w 2001 r., 0,027% w 2002 r., 0,021% według ustawy budżetowej na 2003 r., przewidywane wykonanie w 2003 r. – 0,024%, projekt budżetu na 2004 r. – 0,021%.

Wydatki budżetowe w części 20 zostały zaplanowane na 2004 r. w wysokości 1 306,4 mln zł, co stanowi 93,1% budżetu i 86,5% przewidywanego wykonania w 2003 r. Jednakże uwzględniając planowane rezerwy celowe zaangażowanie środków budżetowych w części 20 może wynieść 2 753,9 mln zł, co oznacza zwiększenie w stosunku do planowanych na 2003 r. wydatków z rezerwami o 54%, a do przewidywanego wykonania o 82,2%.

W prognozowanych wydatkach części 20 dominują wydatki w dziale 100 – Górnictwo i kopalnictwo 69,1%, z czego prawie 92% przypada na górnictwo węgla kamiennego. Na restrukturyzację zatrudnienia, likwidację kopalń i monitoring procesów restrukturyzacyjnych

przewidziano na 2004 r. dotację w wysokości 825,3 mln zł, ponadto założono rezerwy celowe na restrukturyzację sektora węglowego i łagodzenie skutków redukcji zatrudnienia w regionie śląskim w łącznej kwocie 1 301,98 mln zł. Planowane w budżecie środki na restrukturyzację górnictwa wynikają z przyjętego przez Radę Ministrów w dniu 28 stycznia 2003 roku „Programu restrukturyzacji górnictwa węgla kamiennego w Polsce w latach 2003-2006 z wykorzystaniem ustaw antykryzysowych i zainicjowaniem prywatyzacji niektórych kopalń”. Warto tu przypomnieć, że realizowany w latach 1998-2002 program reformy górnictwa zakończył się połowicznym sukcesem – wprawdzie udało się zmniejszyć wydobycie węgla i zredukować zatrudnienie do zakładanego poziomu, ale wskutek corocznie ponoszonych strat sektor utracił płynność finansową. Przyjęto, że w celu osiągnięcia równowagi i zapewnienia opłacalności produkcji niezbędne jest oddłużenie przedsiębiorstw górniczych, ograniczenie wydobycia węgla o dalsze 14 mln ton, racjonalizacja zatrudnienia, dokonanie zmian strukturalno-organizacyjnych. Zdaniem MGPIPS przeprowadzenie tych zmian, oprócz dokapitalizowania Kompanii Węglowej S.A. kwotą 800 mln zł, umorzenia 18 mld zł i odroczenia spłaty dalszych 2 mld zł zobowiązań publicznoprawnych, wymagać będzie zasilenia budżetowego w wysokości 6 169 mln zł, w tym na restrukturyzację zatrudnienia 4 981 mln zł i na restrukturyzację zdolności produkcyjnych 1 146 mln zł. Środki budżetowe na ten cel pochodzą będą częściowo z pożyczek: z Banku Światowego ok. 500 mln USD i z Banku Rady Rozwoju Europy ok. 200 mln zł. W świetle założeń programu restrukturyzacji górnictwa węglowego planowane wydatki w rozdziale 10001 – Górnictwo węgla kamiennego można uznać za uzasadnione. Inne wydatki budżetowe w dziale 100 dotyczą kontynuowanych likwidacji kopalń i świadczeń socjalnych dla byłych pracowników tych kopalń, a także zabezpieczenia zabytkowych części kopalni soli w Bochni i Wieliczce; wysokość tych wydatków na poziomie roku poprzedniego nie budzi zastrzeżeń, podobnie jak wydatków na dalszą restrukturyzację hutnictwa.

Wydatki w pozostałych działach i rozdziałach części 20 budżetu państwa zostały na 2004 r. zaplanowane w umiarem. Za pozytywne należy uznać zwiększenie wydatków na promocję eksportu. Natomiast wątpliwości budzą wydatki na prace modernizacyjno-budowlane w obiektach resortu w wysokości 2,7 mln zł (w ustawie budżetowej na 2003 r. przeznaczono na inwestycje w centrali ministerstwa 7,9 mln zł) oraz zwiększenie zatrudnienia w MGPIPS aż o 20 osób (5,7%) w związku z wprowadzeniem audytu wewnętrznego i realizacją zadań z zakresu integracji europejskiej.

Przeciętne miesięczne wynagrodzenie (bez dodatkowego wynagrodzenia rocznego) członków korpusu służby cywilnej planowane jest na poziomie 3 302 zł, o 4,3% wyższym niż zakładano w budżecie na 2003 r.

Plany finansowe podmiotów gospodarki pozabudżetowej są kompletne, zakładane przychody i koszty realne.